ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců JUDr. Petra Průchy a JUDr. Jana Vyklického v právní věci žalobkyně: **G. A.,** zastoupeného JUDr. Pavlem Švandrlíkem, advokátem se sídlem Na Lávkách 778, Kostelec nad Orlicí, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra,** se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, o přezkoumání rozhodnutí žalovaného ze dne 22. 8. 2012, č. j. MV-74465-6/OAM-2012, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 6. 11. 2012, č. j. 29 Az 19/2012 – 37,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žádnému z účastníků **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Ustanovenému zástupci stěžovatelky JUDr. Pavlu Švandrlíkovi **se přiznává** odměna za zastupování ve výši 12.342 Kč. Tato částka bude jmenovanému vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 1 měsíce od právní moci tohoto rozhodnutí. Náklady právního zastoupení stěžovatelky nese stát.

Odůvodnění:

Včas podanou kasační stížností napadla žalobkyně (dále též „stěžovatelka“) v záhlaví uvedený rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové, kterým byla zamítnuta její žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 22. 8. 2012, č. j. MV-74465-6/OAM-2012, ve věci správního vyhoštění.

Krajský soud vycházel z následujícího skutkového stavu: Stěžovatelka se dne 7. 6. 2012 v 16.40 hodin dostavila na přepážku pasové kontroly Terminálu 2 (vstup do

schengenského prostoru) na mezinárodním letišti Praha – Ruzyně k odletu do Bruselu. Při hraniční kontrole se policistům Inspektorátu cizinecké policie, letiště Praha – Ruzyně, prokázala cestovním dokladem Ruské federace č. X vystaveným na jméno I. G., nar. X, státní příslušnost Ruská federace, s vylepeným schengenským vízem vydaným Spolkovou republikou Německo typu C, platným od 7. 6. 2012 do 6. 7. 2012, pro jeden vstup, s dobou pobytu na 15 dní. Při kontrole cestovního dokladu vzniklo podezření, že doklad byl neoprávněně pozměněn a schengenské vízum je kompletním padělkem, což následně prokázalo odborné posouzení. Po tomto zjištění se cizinka prokázala cestovním dokladem Arménské republiky č. X, vystaveným na jméno A. G., nar. X, státní příslušnost Arménská republika, v němž nebylo vylepeno žádné vízum a ani lustrací v dostupných evidencích policie nebylo zjištěno, že by této osobě bylo uděleno jakékoliv vízum nebo oprávnění k pobytu, které by jeho držitele opravňovalo ke vstupu či pobytu na území. Z odborného posouzení vyplynulo, že cestovní doklad Arménské republiky je pravý a nebyly v něm provedeny žádné neoprávněné změny. Podle předložené elektronické letenky, palubní vstupenky a ústřižku palubní vstupenky přicestovala stěžovatelka do České republiky z Kyjeva linkou OK 917 dne 7. 6. 2012 v 16.20 hodin a chtěla pokračovat linkou OK 636 do Bruselu téhož dne v 18.55 hodin. V rámci řízení ve věci správního vyhoštění stěžovatelka uvedla, že chtěla cestovat do Bruselu, nicméně nyní žádá o pro sebe a svého nezletilého syna, st. př. Arménská republika, o mezinárodní ochranu. Nechtějí se vrátit do Kyjeva, ani do Arménie, kde měla rodinné problémy s otcem svých synů, který je nechtěl nechat v klidu žít. Rozhodnutím Policie České republiky, Ředitelství služby cizinecké policie, Inspektorát cizinecké policie, letiště Praha – Ruzyně, ze dne 8. 6. 2012, č. j. CPR-6785-15/PŘ-2012-004112, bylo stěžovatelce podle § 119 odst. 1 písm. b) bod 2, písm. c) bod 2 zákona č. 325/1999 Sb., o pobytu cizinců, uloženo správní vyhoštění a byla stanovena doba 4 let, po kterou jí nelze umožnit vstup na území členských států Evropské unie. Správní orgán totiž dospěl k závěru, že se stěžovatelka při kontrole prokázala cestovním dokladem, který obsahoval neoprávněně provedené změny, a pobývala na území bez víza či jiného oprávnění k pobytu. Při rozhodování o správním vyhoštění stěžovatelky vycházel správní orgán i ze závazného stanoviska Ministerstva vnitra vydaného v souladu s § 120a zákona č. 325/1999 Sb., o pobytu cizinců, podle něhož bylo vycestování stěžovatelky možné. Proti tomuto prvoinstančnímu rozhodnutí podala stěžovatelka odvolání, které žalovaný rozhodnutím ze dne 22. 8. 2012, č. j. MV-74465-6/OAM-2012, zamítl.

Krajský soud konstatoval, že stěžovatelka neuvedla ve své žalobě nic, co by zpochybnilo závěr, že pas Ruské federace, kterým se kontrolním orgánům dne 7. 6. 2012 prokázala, nebyl pozměněn, či že její vízum nebylo falešné, případně že její následně předložený cestovní doklad Arménie byl opatřen potřebnými náležitostmi tak, aby nebylo možné konstatovat, že se na území ČR, potažmo EU, nachází nelegálně. Za tohoto stavu soud uzavřel, že aplikace § 119 odst. 1 písm. b) bod 2 a písm. c) bod 2 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců, byla zákonná a správná.

K námitce neaplikace čl. 31 odst. 1 Úmluvy o právním postavení uprchlíků (publikované pod č. 208/1993 Sb.) krajský soud zdůraznil, že stěžovatelka nepřicestovala do České republiky přímo z území, o němž tvrdí, že na něm byla ohrožena její svoboda či život. Pobývala totiž v Gruzii a delší dobu na Ukrajině a teprve poté přicestovala do České republiky. Ze správních spisů rozhodně nevyplývá, že by se sama přihlásila státním

orgánům České republiky s tím, že se cítí v zemi původu ohrožena a žádá zde ochranu. Naopak, místo toho, aby při kontrole takovou skutečnost uvedla a předložila cestovní doklady Arménie na důkaz svého tvrzení, prezentovala se cestovními doklady Ruské federace, které byly následně posouzeny jako pozměněné, opatřené falešným vízem. Krajský soud současně připomněl, že důvody žádosti stěžovatelky o udělení mezinárodní ochrany budou zkoumány v samostatném řízení. Krajský soud je přesvědčen, že touto argumentací dostatečně odpověděl i na další tvrzení stěžovatelky uvedená v žalobě ohledně jejích možností po příletu do České republiky v prostorách letiště. Délka zákazu vstupu a pobytu stěžovatelky na území členských států odpovídá charakteru jednání, kterého se dopustila. Krajský soud neshledal rozpor uloženého zákazu se závěry nálezu Ústavního soudu ze dne 22. 10. 1998, sp. zn. III. ÚS 153/97, který vyložil princip proporcionality pro potřebu posouzení opatření omezujících základní lidská práva a svobody tak, že nesmějí svými negativními důsledky přesahovat pozitiva, která představují veřejný zájem na těchto opatřeních. Co se týče posouzení možnosti vycestování, soud uvedl, že se stěžovatelka o žádné konkrétní vážné újmě či ohrožení života nezmiňovala, jako jediný důvod nechtěného návratu do Arménie uváděla problémy s bývalým manželem. Krajský soud se ztotožnil se závěrem žalovaného, že takové tvrzení nezakládá nutnost poskytnutí mezinárodní ochrany jiným státem pro případ vycestování cizince. Krajský soud v Hradci Králové žalobu zamítl jako nedůvodnou ve smyslu § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“).

Podanou kasační stížností napadla stěžovatelka rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové z důvodů podle § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s. Nesouhlasí se závěrem krajského soudu, že ze správních spisů nevyplývá skutečnost, že se sama přihlásila státním orgánům České republiky s tím, že se cítila v zemi původu ohrožena a žádá zde ochranu. Stěžovatelka se státním orgánům nijak neskrývala, při pasové kontrole ihned požádala o mezinárodní ochranu. Jiným způsobem než příchodem k hraniční kontrole neměla možnost státní orgány kontaktovat. Stěžovatelka již ve správním řízení uvedla, že na území České republiky vycestovala za účelem ochrany před pronásledováním a vážnou újmou. Pronásledování a vážná újma jí hrozí nejen ze strany jejího bývalého manžela, ale především z důvodů náboženských, neboť stěžovatelka jako tzv. Jezídka přijala křesťanství, což je však pro příslušníky Jezidů zcela nepřijatelné. Fakt, že hledá ochranu před pronásledováním a vážnou újmou, stěžovatelka uvedla ihned při provedení kontroly policií. Snažila se své obavy rozhodujícím orgánům objasnit, avšak tyto vzaly v potaz pouze její obavu z bývalého manžela, ani tímto se však náležitě nezabývaly. Stěžovatelka má rovněž za to, že správní vyhoštění by pro ni představovalo nepřiměřený zásah do soukromého života. Poukázala na nález Ústavního soudu ze dne 22. 10. 1998, sp. zn. III. ÚS 153/97, zabývající se principem proporcionality. Stěžovatelka dále namítla, že rozhodnutím došlo k porušení mezinárodních závazků České republiky, a to čl. 33 Úmluvy o právním postavení uprchlíků z roku 1951. Za předpokladu, že bylo rozhodnutí o správním vyhoštění skutečně důvodné, jeví se stěžovatelce jako zcela nepřiměřená výměra zákazu vstupu na území členských států Evropské unie. Stěžovatelka navrhla, aby Nejvyšší správní soud rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Ve svém vyjádření ke kasační stížnosti žalovaný uvedl, že stěžovatelka měla nepochybně možnost přihlásit se sama příslušným českým orgánům a upozornit na svůj

nezákonný vstup do země, a to před kontrolou či při ní. Stěžovatelka však při hraniční kontrole předložila pozměněný cestovní pas na jiné jméno obsahující falešné vízum zjevně s cílem uvést české úřady v omyl ohledně své totožnosti a legálnosti svého pobytu na území. Platné vízum či povolení k pobytu na území České republiky nebylo vydáno ani na druhou totožnost uvedenou stěžovatelkou. Prohlášení o mezinárodní ochraně učinila teprve za situace, kdy byla při hraniční kontrole odhalena neplatnost jí předloženého ruského cestovního dokladu a falešného víza a stěžovatelka byla vyzvána k prokázání se vlastním cestovním dokladem. Námitku stěžovatelky, že správní vyhoštění by v jejím případě představovalo nepřiměřený zásah do jejího soukromého života ve smyslu § 119a zákona o pobytu cizinců, považuje žalovaný za nepřípustnou podle § 104 odst. 4 s. ř. s. Nadto správní orgán k této námitce uvádí, že stěžovatelka v řízení o správním vyhoštění neuvedla žádné rodinné příslušníky či jiné blízké osoby trvale pobývající na území České republiky. Taktéž netvrdila existenci soukromého života vztahujícího se k území České republiky, do České republiky přicestovala bezprostředně před zahájením správního řízení o vyhoštění. Napadeným rozhodnutím nedošlo ani k porušení mezinárodních závazků České republiky, konkrétně čl. 33 Úmluvy o právním postavení uprchlíků. Otázka, zda stěžovatelka výjimečné podmínky stanovené úmluvou skutečně splňuje, a je tedy uprchlíkem, je autoritativně posuzována v samostatném správním řízení o udělení mezinárodní ochrany. Pro účely řízení ve věci správního vyhoštění správní orgán vycházel ze závazného stanoviska vydaného podle § 120a zákona o pobytu cizinců, ve kterém nebyly shledány žádné důvody znemožňující vycestování stěžovatelky. Stanovená délka správního vyhoštění odpovídá jednání cizince, který se při pobytové nebo hraniční kontrole při vycestování z území prokáže neplatným cestovním dokladem a dále též pobývá na území bez víza, ač k tomu není oprávněn, nebo bez platného povolení k pobytu. Na základě uvedeného žalovaný navrhl zamítnutí kasační stížnosti.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové z hlediska uplatněných stížních bodů, jakož i ve smyslu § 109 odst. 3 s. ř. s., a po posouzení věci dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Nejvyšší správní soud předně dospěl k závěru, že tvrzení stěžovatelky, že se sama přihlásila státním orgánům České republiky s tím, že zde žádá mezinárodní ochranu, resp. že se před státními orgány České republiky neskrývala, je zcela v rozporu s jejím jednáním při hraniční kontrole, kdy se prokázala cestovním dokladem Ruské federace znějícím na jiné jméno opatřeným padělaným vízem. Stěžovatelka tak nepochybně učinila právě proto, aby znemožnila své správné ztotožnění a především aby uvedla kontrolující orgány v omyl o legálnosti svého pobytu a mohla následně pokračovat v cestě do další země schengenského prostoru. Jak totiž stěžovatelka přiznala v rámci správního řízení i v podané žalobě, cestovala původně do Bruselu. Toto potvrzují i skutečnosti zjištěné správním orgánem z elektronické letenky. Nejvyšší správní soud tak přisvědčil závěru žalovaného, že stěžovatelka o mezinárodní ochranu požádala teprve poté, kdy bylo při hraniční kontrole zjištěno, že jí předložené doklady jsou neplatné a stěžovatelka pobývá na území České republiky neoprávněně. Námitky stěžovatelky, že se snažila státní orgány České republiky sama zkontaktovat, tak vyznívají jako účelové. Je zřejmé, že stěžovatelka toto uvádí ve snaze zpochybnit závěr žalovaného i krajského soudu, že pobývala na území bez víza či jiného oprávnění k pobytu, aniž zde hodlala bezprostředně po vstupu požádat o mezinárodní ochranu. Nejvyšší správní soud dodává, že stěžovatelka si nepochybně musela

být vědoma toho, že pro posouzení žádosti o mezinárodní ochranu a zhodnocení azylových důvodů je právě správné zjištění totožnosti žadatele a země jeho původu zásadní.

Co se týče námitky stěžovatelky, že správním rozhodnutím došlo k porušení čl. 33 Úmluvy o právním postavení uprchlíků, Nejvyšší správní soud konstatoval, že správní orgán v projednávané věci vycházel ze závazného stanoviska vydaného ohledně možnosti vycestování stěžovatelky podle § 120a zákona o pobytu cizinců. Jedním z důvodů znemožňujících vycestování, resp. jedním z případů hrozící vážné újmy v případě návratu cizince do vlasti hodnocených podle § 120a, resp. § 179 zákona, je právě rozpor vycestování cizince s mezinárodními závazky České republiky. Stěžovatelka ve správním řízení uvedla pouze to, že se nechce vrátit do Kyjeva ani do Arménie, neboť zde měla rodinné problémy s otcem svých synů, který je nechtěl nechat v klidu žít. Jak již zdůraznil správní orgán v závazném stanovisku, stěžovatelka se k důvodům bránícím jí v návratu do vlasti odmítla blíže vyjádřit s tím, že více uvede v řízení o žádosti o mezinárodní ochranu. Nejvyšší správní soud zde poznamenává, že námitka stěžovatelky, že se snažila své obavy rozhodujícím orgánům objasnit, tedy nemá oporu ve správním spisu. Na základě uvedeného má pak Nejvyšší správní soud za to, že správní orgán nepochybil, jestliže na základě obecného tvrzení stěžovatelky o obavách z otce jejích synů hrozící vážnou újmu neshledal. Stejně tak nepochybil, jestliže uzavřel, že v projednávaném případě nic nenasvědčovalo tomu, že by stěžovatelka po svém návratu mohla být vystavena nebezpečí ve smyslu čl. 33 odst. 1 Úmluvy o právním postavení uprchlíků. Zásada non-refoulement obsažená v čl. 33 odst. 1 Úmluvy o právním postavení uprchlíků tak byla při vydání závazného stanoviska, potažmo při vydání rozhodnutí o správním vyhoštění, respektována.

Stěžovatelka ve své kasační stížnosti dále tvrdila, že jí při návratu do vlasti hrozí vážná újma i z důvodů náboženských, neboť jako tzv. Jezídka přijala křesťanství, což je pro příslušníky Jezidů zcela nepřijatelné. K této skutečnosti však Nejvyšší správní soud v souladu s § 109 odst. 4 s. ř. s. nepřihlédl. Skutkovým základem pro rozhodnutí kasačního soudu se mohou stát pouze skutečnosti a důkazy, které byly uplatněny před soudem, který napadené rozhodnutí vydal. Nejvyšší správní soud zde připomíná, že tímto postupem není dotčena zásada non-refoulement vyplývající z Úmluvy o právním postavení uprchlíků a z čl. 3 evropské Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Bez ohledu na skutečnosti namítané v řízení o žalobě by totiž soud nemohl přehlédnout, pokud by byly dány důvody k ochraně stěžovatelky před hrozící vážnou újmou v zemi původu, které dosud nebyly nezohledněny, a to za situace, kdy by již nepřicházelo v úvahu žádné další řízení, v němž by mohla být ochrana poskytnuta. Poznatky k tomu zpravidla vyplývají z vyjádření žalobce a ze skutečností zjištěných o zemi původu v řízení či známých z jiných řízení, či známých obecně (srov. závěry rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 3. 2006, č. j. 2 Azs 75/2005 – 75, www.nssoud.cz, a usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 3. 2011, č. j. 7 Azs 79/2009 - 84, publ. pod č. 2288/2011 Sb. NSS). V nyní projednávané věci však rozhodnutí krajského soudu nevede ještě nutně k vydání stěžovatelky do země jejího původu. Otázka, zda návrat stěžovatelky do země původu není v rozporu s mezinárodněprávními závazky České republiky, je totiž též předmětem řízení o udělení mezinárodní ochrany podle zákona č. 325/1999 Sb., o azylu.

Nejvyšší správní soud dále přisvědčil závěru krajského soudu o tom, že délka zákazu vstupu a pobytu stěžovatelky na území členských států stanovená při horní hranici zákonného rozpětí odpovídá závažnosti jednání, kterého se dopustila. Stěžovatelka vstoupila na území České republiky bez víza, ačkoli k tomu nebyla oprávněna, a hodlala takto pokračovat na území dalšího státu schengenského prostoru. Současně se při hraniční kontrole prokázala cestovním dokladem, v němž byly neoprávněně provedené změny.

Jestliže stěžovatelka v kasační stížnosti namítla, že správní vyhoštění by pro ni představovalo nepřiměřený zásah do soukromého nebo rodinného života, je nutno konstatovat, že kasační stížnost v tomto rozsahu nenachází svůj předobraz v žalobě, tedy opírá se o důvody, které stěžovatelka neuplatnila v řízení před soudem, jehož rozhodnutí má být přezkoumáno, ač tak učinit mohla. Kasační stížnost je tudíž v tomto rozsahu ve smyslu § 104 odst. 4 s. ř. s. nepřípustná.

Nejvyšší správní soud uzavírá, že rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové netrpí nezákonností z důvodů tvrzených stěžovatelkou podle § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s., z úřední povinnosti pak nebyly zjištěny ani vady podle § 109 odst. 3 s. ř. s. Kasační stížnost proto podle § 110 odst. 1 s. ř. s. jako nedůvodnou zamítl.

Stěžovatelka neměla ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti ze zákona (§ 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.). Žalovaný měl ve věci úspěch, nevznikly mu však náklady řízení o kasační stížnosti přesahující rámec jeho běžné úřední činnosti. Soud proto žádnému z účastníků náhradu nákladů řízení nepřiznal (§ 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.).

Stěžovatelce byla usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 2. 2013, č. j. 3 Azs 55/2012 – 22, ustanovena zástupkyní pro řízení o přezkoumání rozhodnutí žalovaného advokátka. Hotové výdaje zástupkyně a odměnu za zastupování stěžovatele platí v takovém případě stát podle § 35 odst. 8 s. ř. s. Česká advokátní komora a ustanovená advokátka stěžovatelky JUDr. Michaela Tošovská sdělily Nejvyššímu správnímu soudu, že od 12. 6. 2013 má advokátka pozastaven výkon advokacie. Jejím zástupcem se stal JUDr. Pavel Švandrlík na základě dohody ve smyslu § 27 odst. 1 zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii.

Ustanovenému zástupci stěžovatelky náleží v souladu s § 11 písm. b), c) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), odměna za tři úkony právní služby učiněné v řízení o kasační stížnosti ve výši 9.300 Kč, a dále náhrada hotových výdajů ve výši paušální částky 900 Kč podle § 13 odst. 3 cit. vyhlášky. Protože je advokát plátcem daně z přidané hodnoty, zvyšuje se tento nárok vůči státu o částku odpovídající dani z přidané hodnoty, kterou je tato osoba povinna z odměny za zastupování a z náhrad hotových výdajů odvést podle zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty (§ 35 odst. 7 s. ř. s.). Částka daně z přidané hodnoty vypočtená dle § 37 odst. 1 a § 47 zákona č. 235/2004 Sb. činí 2.142 Kč. Ustanovené advokátce se tedy přiznává náhrada nákladů v celkové výši 12.342 Kč. Uvedená částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 1 měsíce od právní moci tohoto rozsudku. Náklady právního zastoupení stěžovatelky nese dle § 60 odst. 4 s. ř. s. stát.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 17. července 2013

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu